

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1738/2005 НА КОМИСИЯТА

от 21 октомври 2005 година

за изменение на Регламент (ЕО) № 1916/2000 по отношение на определянето и предаването на информация за структурата на заплатите

(Текст от значение за ЕИП)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаването на Европейската общност,

като взе предвид Регламент (ЕО) 530/1999 на Съвета от 9 март 1999 г., относно структурната статистика за заплатите и разходите за труд¹, и по-специално член 11 ii) и iii) от него,

като има предвид, че:

- 1) Регламент (ЕО) № 1916/2000 на Комисията от 8 септември 2000 г. относно прилагането на Решение (ЕО) № 530/1999 на Съвета относно структурната статистика на заплатите и относно разходите за труд, във връзка с определението и представянето на информацията за структурата на заплатите² предвижда мерките за изпълнение във връзка с дефинирането и разбивката на информацията, която трябва да бъде предоставена и подходящия технически формат за представянето на резултатите, както е предвидено в член 11 от Регламент (ЕО) 530/1999.
- 2) Изследването на структурата на заплатите за базовата 2002 г. бе първото изследване, основано на Регламент (ЕО) № 1916/2000. Опитът от това изследване показва нуждата от подобряване на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1916/2000, за да се приведат същите в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1726/1999 на Комисията от 27 юли 1999 г., прилагащ Регламент (ЕО) 530/1999 на Съвета във връзка със структурната статистика за заплатите и разходите за труд във връзка с дефинирането и представянето на информация за разходите за труд³ и за подобряване на връзките между данните от различните изследвания за заплатите и разходите за труд на всеки две години.
- 3) Следователно Регламент (ЕО) № 1916/2000 трябва да бъде съответно изменен.

---

¹ ОВ L 63, 12.3.1999 г., стр. 6. Регламент, изменен с Регламент (ЕО) № 1882/2003 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 284, 31.10.2003 г., стр.1)

² ОВ L 229, 9.9.2000 г., стр. 3.

³ ОВ L 203, 3.8.1999 г., стр. 28.

- 4) Мерките, предвидени в настоящия регламент са в съответствие със становището на Комитета за статистическата програма,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Приложенията към Регламент (ЕО) № 1916/2000 се заменят от текста в приложенията към настоящия регламент.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на 20-ия ден след публикуването му в *Официалния вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 21 октомври 2005 година.

За Комисията:
Joaquín ALMUNIA
Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ

СПИСЪК НА ПРОМЕНЛИВИТЕ

1. Информация за местните единици, към които са прикрепени заетите лица от извадката

Географско местоположение на местната единица (NUTS-1)

Размер на предприятието, към което спада местната единица

Главна икономическа дейност на местната единица (NACE Rev. 1.1)

Форма на икономически и финансов контрол

Колективен договор за заплащане

Общ брой на заетите лица в местната единица през базовия месец *(по избор)*

Принадлежност на местната единица към дадена група предприятия *(по избор)*

2. Информация за индивидуалните характеристики на всяко заето лице в извадката, отнасяща се до базовия месец

Пол

Възраст

Професия (ISCO-88 COM))

Управленска или надзорна длъжност *(по избор)*

Най-високото успешно завършено ниво на образование и обучение (ISCED 97)

Трудов стаж в предприятието

Работно време на трудов договор (на пълен работен ден или на непълен работен ден)

Дял на нормалните часове на заето лице на пълен работен ден

Вид на трудовия договор

Гражданство *(по избор)*

3. Информация за работните периоди за всяко заето лице в извадката

Брой на седмиците през базовата година, за която се отнасят брутните годишни доходи от заплати

Брой на часовете, платени през базовия месец

3.3.1. Брой на извънредните часове, платени през базовия месец

3.3. Дни годишен отпуск в годината

3.4. Други дни в годината с платено отсъствие *(по избор)*

4. Информация за заплатите на всяко заето лице в извадката (вижте също фигурата по-долу)

4.1. Брутен годишен доход от заплати през базовата година

4.1.1. Годишни премии и надбавки, които не се изплащат във всеки период на плащане

4.1.2. Годишни плащания в натура *(по избор)*

4.2. Брутен годишен доход от заплати в базовия месец

4.2.1. Доход от заплати, свързан с извънреден труд

4.2.2. Специални плащания за работа на смени

4.2.3. Задължителни социални осигуровки и данъци, плащани от работодателя от името на заетото лице *(по избор)*

4.2.3.1. Задължителни социално-осигурителни вноски *(по избор)*

4.2.3.2. Данъци *(по избор)*

4.3. Средни брутни почасови доходи от заплати през базовия месец

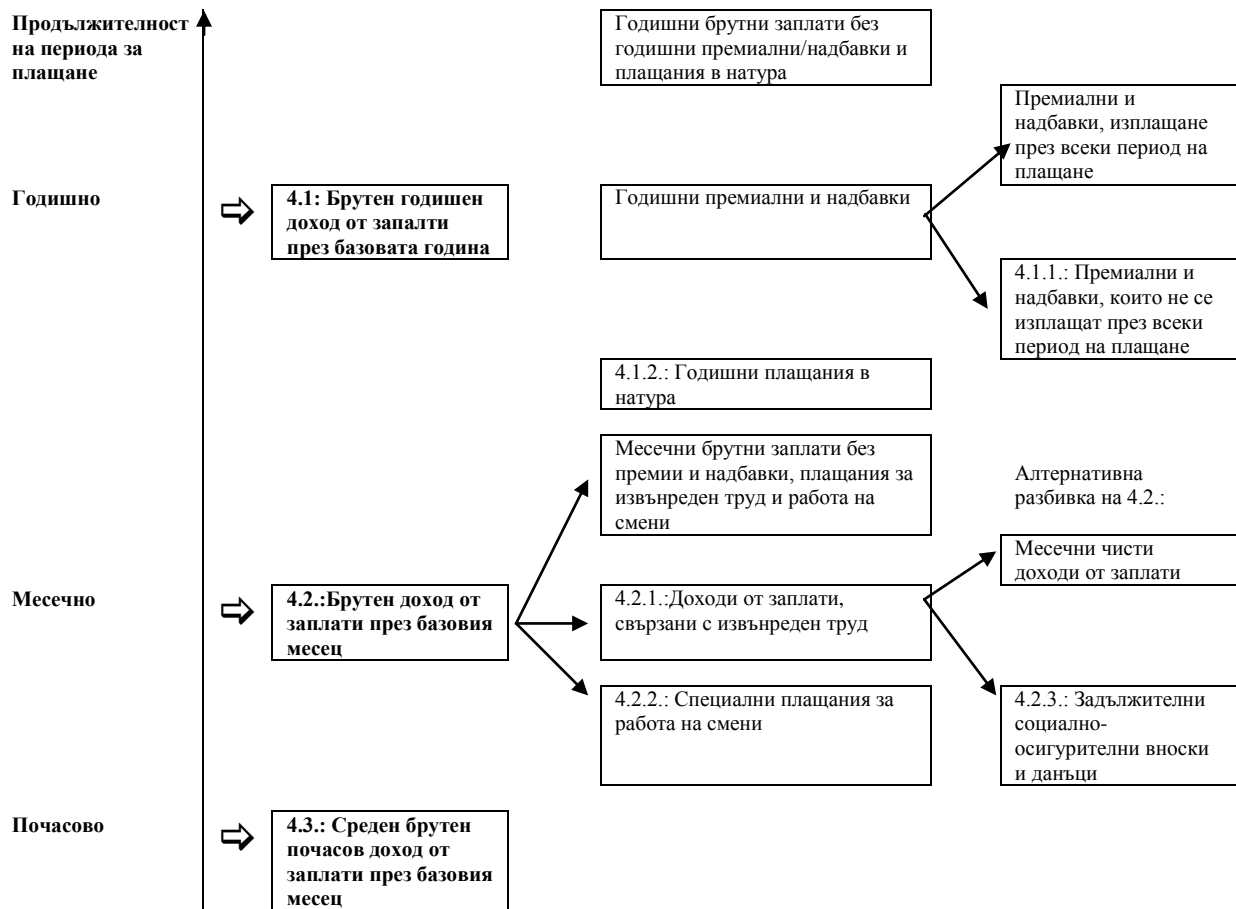
5. Коефициенти за изчисляване на брутната стойност на базата на нетната

5.1. Коефициенти за изчисляване на brutната стойност на базата на нетната за местната единица

5.2. Коефициенти за изчисляване на brutната стойност на базата на нетната за заетите лица

По избор, държавите членки могат да отчетат по-детайлна информация, свързана с категориите на променлива 2.8. Те могат също да отчетат данни за следните компоненти на променлива 3.4.: *Годишно дни на отпуск по болест* и *годишно дни на професионално обучение* (представят се на Евростат само при поискване).

Променливи на дохода от заплати по SES (социално-икономически статус)

= задължителна променлива

= променлива по избор

= изведена променлива (която не е изрично упомената в регламента)

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПРОМЕНЛИВИТЕ

1. Информация за местната единица, към която са прикрепени заетите лица от извадката

Съставянето на структурната статистика на заплатите трябва да се основава на местни единици и предприятия, както е определено в Регламент (ЕИО) № 696/93¹ на Съвета и трябва да предоставя информация за заети лица в предприятия с 10 или повече заети лица, класифицирани по размер и основна дейност на предприятието. Информацията за заетите лица в предприятията с по-малко от 10 заети лица е по избор. Статистиката трябва да обхване всички дейности, определени в раздели от С до К и М до О на генералната индустриална класификация на икономическите дейности в рамките на Европейските общности (наричана по-долу „NACE Rev.1.1”) в предприятия с най-малко 10 заети лица².

Географско местоположение на статистическата единица (NUTS-1)

Регионът, в който е разположена местната единица трябва да бъде класифициран съгласно номенклатурата на териториалните статистически единици (NUTS, Ниво 1).

Кодовете за представянето за различните категории NUTS ще бъдат представени в документа за изпълнението, които ще бъде разпространен от Евростат.

Размер на предприятието, към което спада местната единица

Размерът на предприятието по отношение на броя на заетите лица трябва да бъде отнесен към един от следните обхвати: 1 до 9, 10 до 49, 50 до 249, 250 до 499, 500 до 999 и 1000 или повече заети лица. Класът на размер от 1 до 9 е по избор.

Кодовете за представянето за класовете размери, изброени по-горе ще бъде представен в документа за изпълнението, които ще бъде разпространен от Евростат.

Основна икономическа дейност на местната единица (NACE Rev.1.1)

Основната икономическа дейност на местната единица трябва да бъде кодирана на нивото на 2 цифри от NACE Rev.1.1 (ниво на раздел).

Кодовете за представянето за различните категории по NACE ще бъдат представени в документа за изпълнението, които ще бъде разпространен от Евростат.

Форма на икономически и финансов контрол на предприятието

---

¹ ОВ L 76, 30.3.1993 г., стр. 1. Регламент, както е изменен последно с Регламент (ЕО) № 1882/2003 на Европейския парламент и на Съвета.

² Обхватът на раздел L NACE Rev. 1.1. е по избор. Обхватът на наетите лица в предприятия с по-малко от 10 наети лица е също по избор.

Тази променлива прави разграничение само между категориите „държавен контрол” и „частен контрол”. Първата категория се отнася до всяко предприятие, върху което държавните органи могат да упражнят пряко или косвено доминиращо влияние по силата на собствеността върху него, тяхното финансово участие в него или правилата, които го управляват. Доминиращо влияние (или контрол) от страна на държавните органи се предполага, когато тези органи пряко или косвено:

- държат по-голямата част от записания капитал на предприятието (>50%), или
- контролират мнозинството от имащите право на глас акции, емитирани от предприятието или могат да назначават повече от половината от членовете на административните, управленските или надзорните органи на предприятието.

Втората категория се определя по аналогичен начин. Балансираната държавна и частна собственост (50/50 „споделен контрол”) е много рядка практика. Затова, такива случаи няма да бъдат кодирани отделно и ако се появят такива, те трябва да бъдат третирани като такива под „частен контрол”.

Кодовете за представянето за двете категории променлива 1.4 ще бъдат представени в документа за изпълнението, разпространяван от Евростат.

Колективен договор за плащане

Колективните договори за плащане, обхващащи мнозинството от заетите лица в статистическата единица, могат да спадат към една от посочените по-долу категории. Ако няма колективен договор, това трябва да бъде посочено. Категориите са както следва:

- договор на национално ниво, или междуфедерален договор, обхващащ заетите лица на повече от един отрасъл, и подписан обикновено от една или повече профсъюзни конфедерации и от една или повече национални организации на работодателите,
- отраслов договор, определящ условията на наемане за всички или повечето работници и служители в отделен отрасъл или икономически сектор,
- договор за отделни отрасли в отделни региони,
- договор на дадено предприятие или единичен работодател, обхващащ само тези заети лица, които са при един и същ работодател, независимо от размера. Договорът може да обхваща само някои местни единици или групи заети лица в рамките на предприятието,
- договор, прилагаш се само за заетите лица в една местна единица,
- всеки друг вид договор, който не е обхванат по-горе,
- не съществува колективен договор за плащане.

Една от горните категории трябва да бъде избрана (за която отговорът е „да”), ако са обхванати повече от 50% от заетите лица в местната единица. Могат да се прилагат няколко категории едновременно.

Вместо директно да се задава въпроса за вида на колективния договор, единицата може да бъде запитана какви колективни разпоредби се прилагат и видът на колективния договор да бъде определен въз основа на отговорите.

Кодовете за представяне за категориите на променлива 1.5, изброени по-горе, ще бъдат представени в документа за изпълнението, разпространяван от Евростат.

Брой на заетите лица в местната единица (по избор)

Тази променлива представлява числеността на общия брой заети лица през базовия месец (например, на 1 или 31 октомври) и обхваща всички заети лица, включително чираците, обучаваните лица и студентите, които получават заплащане.

Принадлежност на местната единица към дадена група предприятия (по избор)

Тази променлива представлява двоична променлива („да”/”не”) и показва дали дадена местна единица принадлежи към група предприятия.

Кодовете за представяне на двете категории се дават от Евростат в документа за изпълнението.

Групата предприятия представлява статистическа единица, определена в Регламент (ЕИО) № 696/93. Групата предприятия трябва да се разглежда на световно ниво. В повечето случаи, местната единица принадлежи към предприятие, което не е контролирано от някаква национална или чуждестранна група. Ако местните единици принадлежат към група предприятия, това по правило е общоизвестно. Практическата насока, която може да бъде дадена на респондентите е дали отчетите на въпросното предприятие са напълно консолидирани в отчетите на неговата група от предприятия.

2. Информация за индивидуалните характеристики на всяко заето лице в извадката, отнасяща се за базовия месец

Заети лица са всички лица, независимо от тяхната националност или продължителността на работното им време в страната, които имат пряк трудов договор с предприятието или местната единица (независимо дали договорът е официален или неофициален) и получават възнаграждение, независимо от вида на извършваната работа, броя на отработените часове (на пълен работен ден или на непълен работен ден) и продължителността на договора (за определен срок или безсрочен). Възнаграждението на заетите лице може да приеме формата на надници и заплати, включително премии, заплащане на парче и работа на смени, надбавки, хонорари, бакшиши и парични подаръци, комисионна и възнаграждение в натура. Заетите лица, които трябва да бъдат включени в извадката, са тези, които действително получават възнаграждение през базовия месец. Заетите лица, които не са получили възнаграждение през базовия месец трябва да бъдат изключени.

Дефиницията за заети лица обхваща работници на физическия труд и работници на умствения труд и управленски персонал в частния и държавния сектор в икономическите дейности, класифицирани в Раздели от С до К и от М до О на NACE Rev. 1.1 в предприятия с най-малко 10 заети лица¹.

В списъкът по-долу са дадени примери за илюстрация на *включените* категории заети лица:

- търговски представители, при условие, че са на щат и получават други форми на възнаграждение към всяка комисионна,
- платени работещи собственици,

---

¹ Обхватът на Раздел L на NACE Rev. 1.1. е по избор. Обхватът на заетите лица в предприятия с по-малко от 10 заети лица е също по избор.

- чираци;
- Студенти и обучавани лица (стажанти, медицински сестри - студенти, асистенти в научноизследователската и преподавателската дейност, болнични лекари-стажанти и пр.), които имат официален ангажимент да допринасят за производствения процес на единицата срещу възнаграждение,
- междинни или временни работници (например секретарски персонал), набрани, заети и получаващи възнаграждение от агенции по заетостта за работа на други места, често пъти за временни периоди¹,
- сезонни и случайно заети работници, ако имат официален или неофициален договор с предприятието или местната единица и предварително определени работни часове,
- заети лица, за които разходите за труд са направени през базовия период, но които не са били временно на работа поради заболяване или нараняване, празник или отпуск, стачка или локаут, отпуск за образование или обучение, отпуск по майчинство или бащинство, поради намалена икономическа дейност, временно прекратяване на работата поради лошо време, механични повреди, липса на материали, гориво или електроенергия или друго временно отсъствие с или без отпуск,
- лица, работещи в чужбина, ако продължават да получават възнаграждение от отчитащата се единица,
- надомни работници², включително надомни работници и дистанционни работници, ако има изрично споразумение такива работници да получават възнаграждение на базата на извършената работа: тоест, количеството труд, което допринасят като входящ ресурс в някакъв процес за производство.

Трябва да бъдат *изключени* следните категории:

- търговски представители и други лица, които получават възнаграждението си изцяло чрез хонорари или комисионна, не са на щатна длъжност или които са самостоятелно заети,
- собственици, директори или управители, чието възнаграждение изцяло приема формата на дял от печалбите,
- семейни работници, които не са заети лица (както е дефинирано по-горе) на предприятие или местна единица,
- работещи за собствена сметка,
- неплатени доброволни работници (например, тези, които обикновено работят за институции с нестопанска цели, например благотворителни институции).

2.1. Пол

---

¹ За да се избегне двойното преброяване, часовете, отработени от лицата, наети от агенции по заетостта, трябва да бъдат включени в категорията на агенцията по заетостта по NACE (NACE Rev. 1.1., 74.50), а не в категорията по NACE на предприятието, за което те фактически работят.

² Надомен работник е лице, което се съгласява да работи за конкретно предприятие или да доставя определено количество стоки или услуги на конкретно предприятие по предварително споразумение или договор с предприятието, но чието място на работа не е в рамките на същото (Европейската система от национални и регионални сметки в Европейската общност, ЕСС 95: 11.13 (ж))

Кодовете за представянето за двете категории са дадени от Евростат в документа за изпълнението.

2.2. *Възраст*

Тук трябва да се даде само годината на раждане. След това възрастта се изчислява като разликата между базовата година на изследването и годината на раждането.

2.3. *Професия през базовия месец (ISCO-88 COM)*

Професията трябва да бъде кодирана съгласно Международния стандарт за класификация на професиите, 1988 г., версия 1988 г. (*ISCO-88 COM*) на двуразрядно ниво и, ако е възможно на триразрядно ниво. Съществената информация за определянето на професията, обикновено, е наименованието на работата на заетото лице и описанието на основните задачи, изпълнявани в процеса на изпълнението на неговите задължения.

Обучаваните лица или студентите на трудов договор и чираците, се класифицират в професията, за която изпълняват периода на стажа или обучението. Майсторите също се класифицират в професията, в която упражняват надзора.

Кодовете за представяне за категориите на променлива 2.3 се дават от Евростат в документа за изпълнението.

2.4. *Управленска или надзорна длъжност (по избор)*

Тази двоична променлива (категории „да”/”не”) показва дали дадено заето лице има някаква форма на управленска или надзорна функция. Думата „управленска” не е идентична с „надзорна”, защото някои ръководители не надзират други служители. Освен това, заети лица, които са на „надзорна” длъжност не принадлежат изключително към ISCO-88 (COM), главна група 1 (законодатели, висши длъжностни лица и мениджъри). Много заети лица, които са обозначени с код на група 2 (специалисти) и група 3 (техници и младши специалисти) могат да имат надзорни отговорности. Надзорна длъжност може да има в която и да е от групите по ISCO-88 (COM), включително и работници на физическия труд.

Управленските функции са свързани с определяне, формулиране, прилагане, ръководене или консултиране на политики и дейности на предприятия или институции. Те често включват надзорни отговорности.

За дадено лице се счита, че е на надзорна длъжност, когато то упражнява надзор върху работата най-малко на едно лице (различно от стажанти). Обикновено, такова лице може да има титла/длъжност „майстор” или „супервайзор”, заедно с името на професията.

Кодовете за представяне за двете категории се дават от Евростат в документа за изпълнението.

2.5. Най-високо успешно завършено ниво на образование и обучение (ISCED 97)

Тази променлива се отнася до нивото на общото, професионалното или висшето образование, което заетото лице е получило съгласно Международната стандартна класификация на образованието, версия 1997 г. (ISCED 97). Изразът „Най-високо успешно завършено ниво» трябва да се свързва с получаването на удостоверение или диплома, когато има сертифициране. В случаите, когато няма сертифициране, успешното завършване трябва да се свързва с пълното присъствие.

Трябва да се различават следните нива на Международната стандартна класификация на образованието, 97 г. (ISCED 97):

ISCED 0 и 1 (код 01): Предучилищно образование или начално образование или първи етап на основно образование.

Програмите на това ниво, обикновено са проектирана на базата на единица или проект, даващи на децата солидно основно образование по четене, писане и математика, заедно с елементарно разбиране на други предмети, като например история, география, естествени науки, социални науки, изкуство и музика. Това ниво, обикновено обхваща шестгодишно редовно обучение.

ISCED 2 (код 02): Първи етап на средното образование или втори етап на основното образование (прогимназиален етап)

Програмите на това ниво, обикновено следват един модел, който е ориентиран повече към предметите, използвайки по-специализирани учители и често няколко учители, провеждащи часове в тяхната област на специализация. На това ниво става пълното усвояване на основните умения.

ISCED 3 и 4 (код 03): Втория етап на средното образование и нетретичен етап след средното образование

Образователните програми на втория етап на средното образование (ISCED 3), обикновено изисква завършването на около девет години редовно обучение от началото на ниво ISCED 1, или комбинация от образователен и професионален или технически опит.

Нетретичният етап след средното образование (ISCED 4) обхваща програми, които се разпростират от двете страни на границата между втория етап на средното образование и етапа след средното образование от международна гледна точка, дори и когато те могат да се разглеждат като програми на втория етап на средното или етап на образование след средното в национален аспект. От гледна точка на съдържанието си, тези програми не могат да бъдат разглеждани като програми на третичното образование. Те често не са значително по-напреднали от програмите на ниво ISCED 3, а служат да се разширят знанията на участниците, които вече са завършили програмата на ниво ISCED 3. Типични примери са програмите, предназначени за подготвяне на учащите се за

усвояването на знанията на ниво ISCED 5, които макар, че са завършили ниво ISCED 3, не следват учебна програма, която би им позволила да влезнат в ниво 5, т.е. основни курсове, преди получаване на степен или кратки професионални програми. Могат да бъдат включени също и програми от втория цикъл.

ISCED 5B (код 04): Първи етап на третично образование (който не води до висша научноизследователска квалификация)
- Техническо

За разлика от 5A, тези програми са практически ориентирани/професионално насочени и са предназначени, главно, да дадат възможност на участниците да придобият практически умения и знания, необходими за работа в конкретна професия или специалност или клас от професии или специалности, успешното завършване, на които, обикновено предоставя на участниците подходяща квалификация за пазара на труда.

ISCED 5A (код 05): Първи етап на третично образование (който не води до висша научноизследователска квалификация)
- Общо

Това ниво се състои от третични програми, имащи образователно съдържание, което е по-високо от тези предлагани на нива на ISCED 3 и 4. Влизането в тези програми, обикновено изисква успешното завършване на ISCED ниво 3 или подобна квалификация на ISCED ниво 4. Те не водят до даването на висша научноизследователска квалификация. Тези програми трябва да имат кумулативна продължителност най-малкото две години. Програмите 5A са предимно теоретично базирани и са предназначени да предоставят достатъчни квалификации за получаването на възможност за влизане във висши научноизследователски програми и професии с високи изисквания за умения.

ISCED 6A (код 06): Втори етап на третично образование (водещ до висша научноизследователска квалификация)

Това ниво е запазено за третични програми, които водят до даването на висша научноизследователска квалификация. Затова, програмите са посветени на специални изследвания и оригинална научноизследователска работа и не са базирани само на курсова работа. Те, обикновено изискват представянето на дипломна работа или дисертация, с качество, позволяващо публикуване, която е продукт на оригинална изследователска работа и представлява значителен принос към знанието.

Кодовете за представяне за променлива 2.5, изброени по-горе, са дадени от Евростат в документа за изпълнението.

2.6.Трудов стаж в предприятието

Общият трудов стаж през базовия месец, трябва да бъде базиран на броя на *завършените* години трудов стаж. Всеки момент от времето през базовия месец ще бъде достатъчен като отговаряща на изискванията дата (например 1 или 31 октомври). Общият трудов стаж се отнася за периода от постъпването на заетото

лице в предприятието, което може да е било в друга местна единица. Прекъсванията в кариерата няма да се изваждат. Когато предприятията са се слели или са настъпили промени в собствеността, трудовият стаж трябва да се записва както се брои в предприятието.

Размерът на групите за променлива 2.6. и кодовете за представяне на групите са дадени от Евростат в документа за изпълнението.

2.7 Работно време по трудов договор (на пълен работен ден или на непълен работен ден)

Заети лица на пълен работен ден са тези, чийто нормални работни часове са същите, както договорените в колективния трудов договор или както обичайните часове, отработени в местната разглеждана единица даже ако е за по-малко от една година. *Заети лица на непълен работен ден* са тези, които работят по-малко часове от нормалните работни часове на зетите лица на пълен работен ден.

Кодовете за представяне на двете категории на променлива 2.7 са дадени от Евростат в документа за изпълнението.

2.7.1. Дял на нормалните часове на зето лице на пълен работен ден

За зето лице на пълен работен ден, този дял е винаги 100%. *За зето лице на непълен работен ден*, договорно изработените часове трябва да бъдат изразени като процент от броя на нормалните часове, изработени от зето лице на пълен работен ден в местната единица (на работа, еквивалентна на тази на зетото лице на непълен работен ден).

2.8. Вид на трудовия договор

Иска се следната информация за вида на трудовия договор:

- безсрочен трудов договор,
- временен/срочен договор (освен чираците, включително обучаваните лица или студентите, получаващи възнаграждение),
- чираци.

Безсрочен трудов договор е договор между зетото лице и работодателя, за който действителната продължителност на договора не е договорена предварително.

Един трудов договор се счита за временен или срочен, ако намерението на работодателя и зетото лице е било продължителността на договора да се определя от дадени условия, като например определен времеви график за приключването на работата, приключването на определена задача, или връщането на работа на друго зето лице, което досега е било замествано. Обучаваните лица и студентите, които получават заплащане за работата си, спадат към тази категория.

Договорите за чиракуване са специфични договори с фиксирана продължителност, сключени между работодателя и чирака. Целта на договора е да се даде възможност на чирака да придобие практически опит в конкретна област

Кодовете за представянето за трите категории на променлива 2.8 се дават от Евростат в документа за изпълнението.

2.9. *Гражданство (по избор)*

Гражданството се дефинира като законна националност на всяко лице, а гражданинът е лице, което е законен гражданин (на държава) по рождение или натурализация, независимо дали по изявление, по избор, брак или други начини.

Трябва да бъде избрано едно от следните:

- местно лице с гражданство;
- местно лице с чуждо гражданство;
- лице, пътуващо от друга страна.

Кодовете за представянето за трите категории на променлива 2.9 се дават от Евростат в документа за изпълнението.

3. **Информация за работните периоди за всяко заето лице в извадката**

Следните променливи, свързани с времето, се използват за изчисляването на броя на платените часове. Последните се дефинират като:

- нормални и извънредни часове, за които е получено възнаграждение през базовия период,
- всякакви часове, за които на зетото лице е платено по намалена ставка, даже ако разликата се състои от плащания от социално-осигурителни фондове,
- часове които не са отработени през базовия период, но въпреки това са били платени (годишни отпуски, отсъствие по болест, официални празници и други платени часове, включително отсъствие за медицински прегледи, раждания, женитби, погребения, преместване в ново жилище и пр.).

3.1. *Брой на седмиците, за които се отнасят brutните годишни доходи от заплати*

Променлива 3.1. се отнася до *действително платеното работно време* на зетото лице през годината и трябва да съответства на действителните brutни годишни доходи от заплати (променлива 4.1). Тя ще бъде използвана за определяне на brutната стойност на база на нетната за brutните годишни доходи от заплати и годишните премии и надбавки, където зетото лице е работило по-малко от една пълна година, т.е. по-малко от 52 седмици,

Зетите лица на непълен работен ден трябва да бъдат третирани като зети лица на пълен работен ден, независимо от изработените часове. Ако лице зетото на непълен работен ден е получавало плащане за пълна година, попълнете „52” седмици. Ако зетото лице на непълен работен ден е получавало плащане за 6 месеца, попълнете „26” седмици.

3.2. *Брой на действително платените часове през базовия месец*

Това, което се изисква тук, е броят на действително платените часове през базовия месец, а не броя на часовете в един стандартен работен месец. Действително платените часове включват всички отработени нормални и извънредни часове, за които е платено възнаграждение от работодателя през месеца. Часовете, които не са изработени, но независимо от това са били платени, се броят като „платени часове” (например за годишен отпуск, официални празници, платен отпуск по болест, платено професионално обучение, платен специален отпуск и пр.).

Променлива 3.2 трябва да бъде в съответствие с брутният доход от заплати за базовия месец (променлива 4.2). Това означава, че часовете платени от работодателя по намалена ставка за периоди на отсъствие не се броят.

Ако заплатените часове на заетото лице са повлияни от неплатено отсъствие, тогава те трябва да бъдат коригирани, за да се получат платените часове за един пълен месец. Ако, например, има информация, че дадено заето лице е имало 20% от базовия месец като неплатено отсъствие, променлива 3.2 ще бъде умножена по коригиращия коефициент 1,25.

3.2.1. Брой на извънредните часове, платени през базовия месец

Извънредните часове включват тези часове, които са отработени в допълнение към тези на нормалния или конвенционален работен месец. Ако, например, са платени четири часа по ставка, която е 1,5 пъти от нормалната ставка, впишете 4, а не 6. Трябва да бъдат включени само тези извънредни часове, отговарящи на заплащането за извънреден труд, отчетено в 4.2.1. Ето защо, променлива 3.2.1 трябва да бъде в съответствие с извънредния доход от заплати през базовия месец (променлива 4.2.1). Периодите на прекъсване за почивка вместо периоди на неплатена работа и времето за път няма да се разглеждат като извънреден труд.

Процедурата за корекция, прилагана към променлива 3.2 означава, че процедурата за определяне на брутната стойност от нетната също се отнася до променлива 3.2.1, която е елемент на 3.2. Ако, например, е известно, че дадено заето лице е имало 20% от базовия месец като неплатено отсъствие, променлива 3.2.1 трябва да бъде умножена по коригиращия коефициент 1,25.

3.3. *Дни на годишен отпуск*

Това се отнася до общия брой на *платени* годишни неприсъствени дни, без отпуск по болест и официалните празнични дни, изразени в *дни*. Това е свързано с общия годишен брой на всички нормални дни на платен отпуск, включително тези дадени на заетото лице въз основа на възраст, изпълнение на специални задължения, трудов стаж и пр.

Признава се, че много работодатели не могат да посочат броя на празничните дни, действително ползвани от заетото лице през годината. Поради тази

причина, променлива 3.3 се отнася до *правото* на годишен отпуск, което играе ролята на заместител на действително ползваните годишни празници.

Посоченото по-долу не се разглежда като полагаем отпуск:

- отпуск по болест,
- отпуск за обучение,
- платен специален отпуск, даден по лични причини,
- допълнително неприсъствено време, дадено по споразумения за намалено работно време.

За целите на сравнението, всяка седмица на полагаем отпуск отговаря на пет дни. Съботите и неделите не трябва да бъдат включвани. Например, ако дадено заето лице на пълен работен ден нормално има право на пет седмици годишен полагаем отпуск, това отговаря на 25 дни.

За разлика от това, правото на пет седмици полагаем отпуск за лице на непълен работен ден, което работи 60% от нормалните часове на лице на пълен работен ден (променлива 2.7.1) представлява правото само на 15 „пълни” дни отпуск.

3.4. *Други дни в годината с платено отсъствие (по избор)*

Тази променлива отново е изразена в дни. Тя включва, например:

- общия брой дни платен отпуск, действително взети през годината,
- платения специален отпуск, даден по лични причини,
- официални празници.

Тук не се включват платени дни, които се третираат като равностойни на действително отработени дни, като например платени дни годишно, прекарани от заетото лице на професионално обучение.

4. **Информация за дохода от заплати на всяко заето лице в извадката**

Заетите лица, които трябва да бъдат включени във всичките променливи по-долу за годишни, месечни и почасови доходи, са тези, които действително са получили възнаграждение през базовия месец. Заетите лица, които не са получили възнаграждение през базовия месец трябва да бъдат *изключени*.

Освен това, ако брутните доходи на заетото лице през базовия месец (променлива 4.2) са повлияни от неплатено отсъствие (поради отпуск по болест, майчинство или отпуск за обучение и пр.) и *не могат* да бъдат подходящо коригирани, за да се предостави задоволителна оценка на доходите от заплати на заетото лице за пълен месец, тогава това заето лице също трябва да бъде *изключено*.

Коефициентът за изчисляване на брутната стойност на базата на нетната за заети лица (променлива 5.2) трябва да бъде стриктно свързана с тези заети лица от извадката, за които могат да бъдат предоставени надеждно базирани оценки на брутните месечни доходи от заплати.

4.1. *Брутен годишен доход от заплати през базовата година*

Брутният годишен доход от заплати обхваща възнаграждението в пари в брой и в натура, изплатен през базовата година преди всякакви данъчни удържки и платими социално-осигурителни вноски от работници на твърда заплата и удържани от работодателя.

Главната разлика между *годишния* и *месечния доход от заплати* е, че годишният доход не е само сумата на прякото възнаграждение, премии и надбавки, платени на дадено заето лице във всеки период на плащане. Оттук следва, че годишният доход от заплати, обикновено превишава стойността получена посредством умножаването на „стандартния месечен пакет” по 12.

„Стандартният месечен пакет” включва тези премии и надбавки, които се дават през всеки период на плащане, даже и ако размерът на тези „редовни” премии и надбавки варира, но изключва премии и надбавки, които не се получават през всеки период. Освен това, месечните доходи от заплати не разглеждат плащанията в натура. Годишният доход от заплати, обаче, обхваща също всички „нестандартни плащания”, т.е. плащания, които не се правят през всеки период на плащане (променлива 4.1.1) и плащания в натура (променлива 4.1.2).

Данните за променлива 4.1 трябва да бъдат предоставяни за всички заети лица, за които могат да бъдат дадени данни за брутните месечни доходи от заплати (променлива 4.2), т.е. променлива 4.1 *не* трябва да бъде предоставяна за заети лица, за които не е осъществима оценка на брутния месечен доход от заплати на дадено заето лице. Тези заети лица трябва да бъдат изключени от извадката.

Няма значение това, че доходите от заплати на заетото лица не винаги се отнасят за пълна година. Някои заети лица ще имат периоди на неплатен отпуск, или ще са постъпили в или напуснали предприятието през годината. Изискват се *действителните* брутни доходи от заплати през базовата година. Когато променлива 3.1 (броят на седмиците, за които се отнасят годишните доходи от заплати) е по-малка от 52 седмици, променлива 3.1 ще бъде използвана за получаване на брутните стойности на променлива 4.1. и нейните компоненти от нетните им стойности.

4.1.1. Годишни премии и надбавки, които не се изплащат във всеки период на плащане

Тази променлива обхваща позиции, които не възникват през всеки период на плащане, като например:

- 13-та или 14-та месечна заплата,
- Премии за празници,
- Тримесечни или годишни фирмени премии,
- Премии за производителност, зависещи от предварително определени цели, награди за признание на заети лица, материални стимули за набиране на служители,
- Премии при напускане или пенсиониране,
- Изплащане на суми със задна дата.

4.1.2. Годишни плащания в натура (*по избор*)

Тази променлива се отнася до оценка на стойността на всички стоки и услуги, които се предоставят на заети лица чрез предприятието или местната единица през базовата година. Тук се включват фирмени продукти, жилища за персонала, автомобили от фирмата, опции върху акции и схеми за покупка на акции. Ако има информация от персонално облагане с данък общ доход от заплати върху надници и заплати в натура, тя може да се използва като заместител.

Когато променлива 3.1 е по-малка от 52 седмици, *не* коригирайте променлива 4.1.2.

4.2. *Брутен годишен доход от заплати за базовия месец*

Тази променлива обхваща възнаграждението в пари, изплатено през базовия месец преди всякакви данъчни удържки и социално-осигурителни вноски, платими от работници на твърда заплата и удържани от работодателя. Променлива 4.2 трябва да бъде в съответствие с броя на часовете, платени през базовия месец (променлива 3.2).

Тук са *включени* следните елементи:

- всички плащания, свързани с този период (даже ако са действително платени извън представителния месец), включително всякакво плащане за извънреден труд, надбавки за колективна работа, работа на нощни смени, работа в събота и неделя, комисионни и пр.
- премии и надбавки, изплащани редовно във всеки период на плащане, дори ако сумата варира месечно,
- плащания за периоди на отсъствие и прекъсване на производствения процес, изплащани изцяло от работодателя,
- семейни надбавки и други парични награди в брой, определени в колективни трудови договори или доброволно договорени,
- плащания по спестовни схеми на заетите лица.

Тук *не се включва* следното:

- плащания, изплащани през този период, но отнасящи се до други периоди, като например просрочени възнаграждения, аванси или плащане за празници или отсъствия по болест извън този период,
- периодични премии и парични награди, които не се изплащат редовно на всяка дата за плащане,
- плащания за периоди на отсъствие, изплащани от работодателя по намалена ставка,
- определени по закон семейни надбавки,
- надбавки за работно облекло или инструменти,
- възстановяване на суми или плащания за пътуване, дневни и пр. и разноски, понесени при изпълнението на делова дейност на работодателя,
- плащания в натура.

Където брутните месечни доходи от заплати на заетото лице са повлияни от неплатено отсъствие (поради отпуск по болест, майчинство или за обучение и пр. или просто, защото заетото лице е постъпило в или напуснало предприятието през базовия месец), тогава доходът трябва да бъде подходящо коригиран, за да

предостави оценка на дохода от заплати на зетото лице за един пълен месец. Където не е изпълнимо да се коригира месечния доход от заплати на зетото лице, така че приблизителната стойност да отговаря на дохода от заплати за пълен месец, тогава зетото лице трябва да бъде изключено от извадката.

4.2.1. Доход от заплати, свързан с извънреден труд

Сумата на доходите от заплати от извънреден труд, платени за извънредни часове. Трябва да се брои пълната ставка, а не само премийния елемент, който се добавя към нормалната часова ставка. Променлива 4.2.1 трябва да бъде в съответствие с променлива 3.2.1 (броят на извънредните часове, платени през базовия месец).

4.2.2. Специални плащания за работа на смени

Това се отнася до специалните премийни плащания за работа на смени, нощни смени или работа в събота или неделя, когато те не се третираат като извънреден труд. Сумата, която трябва да бъде включена е премийният елемент или допълнителното плащане, а не общото плащане за подобна работа на смени.

4.2.3. Задължителни социални осигуровки и данъци, плащани от работодателя от името на зетото лице *(по избор)*

Тази променлива се отнася до общата сума на задължителните социални осигуровки и данъци, плащани от работодателя от името на зетото лице на държавните органи през базовия месец. Тази информация се иска, за да се получи чистия месечен доход от заплати за всяко зето лице (вижте фигурата „Променливи за доходите”) в края на приложение I)

Ако месечният доход от заплати на зетото лице е повлиян от неплатено отсъствие, тогава променлива 4.2.3 (заедно с нейните подкомпоненти 4.2.3.1 и 4.2.3.2) трябва да бъде коригирана, за да се получат приблизително изчислените приспадания за един пълен месец.

4.2.3.1. Задължителни социално-осигурителни вноски *(по избор)*

Това се отнася до сумата на социално-осигурителните вноски, предвидени по закон или по колективни трудови договори и удържани от работодателя.

4.2.3.2. Данъци *(по избор)*

Това се отнася до сумата на всички данъци върху доходите от заплати на зетото лице, удържани от работодателя за базовия месец и платени от работодателя на данъчните органи от името на зетото лице.

4.3. Средни брутни почасови доходи от заплати през базовия месец

Изискваната стойност е средният брутен доход от заплати на час, платен на зетото лице през базовия месец. Тази стойност трябва да бъде в съответствие със средния брутен почасов доход от заплати, изведен от brutния доход за

базовия месец (променлива 4.2), разделен на броя на платените часове през същия период (променлива 3.2)

5. Коефициенти за изчисляване на brutната стойност на базата на нетната

Събирането на данните за изследването на структурата на доходите от заплати, обикновено, следва двуетапна схема на извадката. В този случай, общата популация на местните единици се разделя най-напред на непрепокриващи се подпопулации (страти) и от всяка страта се прави извадка на местни единици. След това, от всяка местна единица се прави извадка на заети лица.

Коефициентът 5.1 за изчисляване на brutната стойност на базата на нетната е необходим, за да се направят изводи от събраните данни за местните единици от извадката за популацията на всички местни единици в съответната страта. Аналогично, коефициентът 5.2 за изчисляване на brutната стойност на базата на нетната позволява да бъдат направени изводи от данните за заетите лица от извадката за популацията на всички заети лица в една и съща страта.

По принцип, когато бъде решено, че микроданните за отделен бизнес или отделно заето лице трябва да бъдат оттеглени (по каквато и да е причина) или няма такива на разположение, тогава коефициентите за изчисляване на brutната стойност на базата на нетната трябва да бъдат преизчислени с подходящи методи, като например калибриране, за да се коригират първоначалните тегла на местните единици и заети лица, съответно.

5.1. Коефициент за изчисляване на brutната стойност на базата на нетната за местната единица

Коефициентът 5.1 за изчисляване на brutната стойност на базата на нетната за всяка местна единица се изчислява в рамките на всяка извадкова страта. Той показва броя на местните единици в стратата, представлявани от всяка местна единица в извадката. Оттук, променлива 5.1 е (поне преди прилагането на каквато и да е метод за повторно претегляне на местните единици) коефициентът, по който трябва да се умножи броят на местните единици в извадката, за да се получат приблизителните стойности за популацията на всички местни единици в съответната страта.

Когато се реши, че дадена местна единица трябва да бъде извадена от извадката (поради отказ на респондента от участие в изследването, грешка в обхвата, пост-стратификация и пр.), коефициентът 5.1 за изчисляване на brutната стойност на базата на нетната трябва да бъде преизчислен, за да се вземат пред вид изключените местни единици.

5.2. Коефициентът за изчисляване на brutната стойност на база на нетната за заетите лица се изчислява за всяка местна единица в извадката. Променлива 5.2. е (поне преди прилагането на каквато и да е метод за повторно претегляне на първоначалните тегла на заетите лица) коефициентът по който трябва да се умножи броят на заетите лица в извадката, за да се получат приблизителните стойности за популацията за съответната страта.

От съществена важност е броят на заетите лица в извадката, направена от местната единица да бъде същия както броя на заетите лица, които са получили възнаграждение за пълен месец през базовия месец. Където е необходимо някои заети лица от извадката, които имат период на неплатено отсъствие/я през базовия месец да се изключат, тогава предоставеният коефициент 5.2 за изчисляване на брутната стойност на база на нетната трябва да бъде преизчислен, за да се вземат пред вид изключените заети лица.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ПРЕДСТАВЯНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Отделните данни, отнасящи се до всяка местна единица и всяко заето лице, трябва да бъдат предоставени във формата на два вида записи на микро данни:

А: записи за местните единици

Б: записи за заетите лица.

Записите за заетите лица трябва да бъдат свързани със записите за местната единица с ключ, който не разкрива идентичността на бизнеса. Това може да бъде изкуствен номер или съществуващ код, при условие че същият код се използва както за записите за местната единица, така и за записите за заетите лица. Освен това, за полесното идентифициране на заетото лице, трябва да бъде предоставен код за всяко заето лице, който не идентифицира лицето.

Променливи

Всички позиции записи А и Б трябва да бъдат попълнени изцяло. Трябва да има записи за всички отделни позиции, включително за променливите по избор (Вижте по-долу). Не е приемливо да се оставят „празни” места.

Задължителни променливи

За всички задължителни променливи трябва бъде предоставена пълна информация на всички записи с микро данни. Иначе, предоставените коефициенти за изчисляване на брутната стойност на базата на нетната, няма да бъдат подходящи за всички променливи.

Променливи по избор

Същите трябва да бъдат кодирани стриктно в съответствие със следните правила:

Когато има информация за променлива по избор, за предпочитане е да бъдат представени данни (както за задължителните променливи) за всички единици или заети лица от наблюдението.

Когато *няма* информация за дадена променлива по избор, напишете “OPT” за *буквеноцифрови* променливи и „99999999” за *цифрови* променливи (цифрата от „деветки” отговаря на дължината на полето”).

Нулеви стойности

„0”: тя трябва да се използва *само* за тези променливи, където наистина може да има понякога нулева стойност (например, когато дадено заето лице няма извършен труд през базовия месец).

Категории за променливи за социално-икономическия статус (SES)

Променливите за социално-икономическия статус (SES), изброени в приложение I са или качествени или количествени променливи. Повечето от променливите, свързани с местната единица и с индивидуалните характеристики на заетите лица са *качествени характеристики*. Тези променливи за социално-икономическия статус (SES) са свързани с ограничен брой категории.

Количествените променливи за социално-икономическия статус (SES) са или бройни променливи (брой на заетите лица, брой часове, дни или седмици) или променливи, свързани с доходи от заплати.

Категориите на качествените променливи за социално-икономическия статус (SES) са дадени от Евростат в документа за изпълнението.

Съдържание на записи А и Б

Съдържанието и последователността на променливите в записи А и Б и кодовете, които трябва да бъдат използвани, ще бъдат специфицирани в отделни документи.

Записите трябва да съдържат едно поле за всяка променлива. Цифровите променливи трябва да бъдат изразени в абсолютно изражение, тоест давайки цифрите напълно (не десетични дроби, или десетици, стотици, хиляди, милиони и пр.). Обаче, поради нуждата от точност, стойностите за променливи 4.3, 5.1 и 5.2 трябва да бъдат дадени с точност до два десетични знака.

Има една цифрова променлива, която е различна. Това е „Дял на нормалните часове на заето лице на пълен работен ден” (променлива 2.7.1), която трябва да бъде изразена като процент и също се дава с точност до два десетични знака, например 43,27.

Където цифровите променливи се отнасят до парични стойности (например, почасови, месечни, годишни доходи от заплати и премии, данъци, социално-осигурителни вноски, плащания в натура), същите трябва да бъдат изразени в *единици на националната валута* на съответната страна.

Представяне

Държавите-членки представят на Комисията (Евростат) данните и метаданните, изисквани от настоящия регламент в електронен формат, съответстващ на взаимозаменяем стандарт, предложен от Евростат. Евростат ще предостави подробна документация във връзка с одобрения стандарт/и и ще даде насоки за това как да се приложи/приложат този/тези стандарт/и в съответствие с изискванията на настоящия регламент.